

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Osobowość
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Personality
Kierunek studiów	psychologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	psychologia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Piotr Oleś
---	------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	III	4
konwersatorium			
ćwiczenia	30	III	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Zaliczenie I roku studiów
-------------------	---------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – przekazanie wiedzy na temat klasycznych i współczesnych teorii osobowości
C2 – wprowadzenie w myślenie o zachowaniu i osobowości człowieka w kategoriach różnych teorii osobowości
C3 - prezentacja głównych nurtów współczesnej psychologii osobowości wraz z zastosowaniami: psychodynamiczny, cech, społeczno-poznawczy, poznawczy, ewolucyjny, humanistyczny, egzystencjalny, narracyjny

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Zna główne teorie osobowości, rozumie terminologię oraz ich założenia i tezy, rozróżnia odmienne podejścia w interpretacji zachowania: psychodynamiczny, cech, społeczno-poznawczy, poznawczy, ewolucyjny, humanistyczny, egzystencjalny, narracyjny, dialogowy.	K_W02
W_02	Zna najważniejsze koncepcje osobowości, ich atuty i ograniczenia, w tym odniesienie do personalistycznej koncepcji człowieka.	K_W03
W_03	Ma wiedzę dotyczącą funkcjonowania osobowości oraz jej wpływu na zachowanie w różnych okolicznościach i sytuacjach.	K_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Potrafi interpretować różne zachowania i zjawiska psychiczne stosując teorie osobowości; potrafi wskazać ich uwarunkowania osobowościowe i sytuacyjne.	K_U01
U_02	Potrafi wskazywać alternatywne przyczyny ludzkich zachowań, odwołując się do teorii osobowości.	K_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Gotów jest do dyskusji i krytycznej analizy rozmaitych wyjaśnień zachowania człowieka oraz metod badania osobowości i zachowania.	K_K01
K_02	Rozumie znaczenie osobowości w funkcjonowaniu człowieka w różnych sferach życia.	K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Specyfika nauki o osobowości: założenia, podejścia badawcze i sposoby poznawania, kontrowersje i aplikacje, porównania teorii i alternatywne interpretacje.

Koncepcje psychodynamiczne: psychoanaliza i psychologia analityczna; teorie relacji z obiektem i teoria Ja (Klein, Mahler, Winnicott, Kohut, Kernberg); neopsychoanaliza (Horney, Fromm) i psychologia ego (A. Freud, Hartmann, Block, White, Erikson), znacznie przedświadomości i mechanizmy obronne.

Teorie świadomej osoby: personologia (Murray); psychologia indywidualna (Adler); psychologia jako nauka humanistyczna (Allport), potrzeby, studium przypadku.

Co decyduje o zachowaniu: „osoba czy sytuacja”? Teorie cech (Cattell, Eysenck). Koncepcja „Wielkiej Piątki”, hipoteza Goldberga, model HEXACO, ogólny czynnik osobowości, implikacje diagnostyczne.

Teorie społeczno-kognitywne: teoria oczekiwanie i wartość (Rotter); kognitywno-afektywny system osobowości (Mischel, Shoda), podpis behawioralny; architektura osobowości (Cervone).

Społeczno-poznawcza teoria Bandury: modelowanie, przekonanie o własnej skuteczności, procesy poznawcze w motywacji, wyjaśnianie zachowania, implikacje kliniczne; właściwości osoby.

Teorie poznawcze: konstrukty osobiste (Kelly); automatyczne i racjonalne funkcjonowanie (Epstein), polska psychologia poznawcza. Poznawcza teoria Ja: struktura i funkcje systemu Ja; teoria schematów Ja (Markus); teoria autoregulacji i ukierunkowań Ja (Higgins); motywy Ja; samoocena.

Rozwiązania kontrowersji „osoba-sytuacja”: podejście interakcyjne; statyka i ulotność zachowania. Teorie ewolucyjne; teoria opanowania trwogi.

Teorie humanistyczne: założenia; potrzeby i samoaktualizacja, koncepcja siebie, implikacje.

Teorie egzystencjalne: inspiracje i założenia, tezy, metody, implikacje; wolność, odpowiedzialność, autentyczność, dylematy egzystencjalne; implikacje.

Teoria narracyjna (Tomkins) teoria tożsamości narracyjnej McAdamsa; teoria dialogowego Ja Hermansa; implikacje badawcze.

Cybernetyczna Teoria Wielkiej Piątki DeYounga.

Integracja nauki o osobowości – modele; kryteria ewaluacji i porównania teorii; alternatywne interpretacje zjawisk dzięki odniesieniu do różnych teorii.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01 W_02 W_03	Wykład z prezentacją multimedialną; własna praca nad wybranymi zagadnieniami na podstawie podręczników	Egzamin pisemny: test ok. 40 pytań, cztery możliwości wyboru, jedna lub dwie odpowiedzi punktowane; dla chętnych – możliwość egzaminu pisemnego lub ustnego: odpowiedzi na 2 lub 3 pytania problemowe.	Arkusze testowe i protokół egzaminu.
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01 U_02	Wykład i interaktywne zajęcia: dyskusje, prezentacje, gry, ćwiczenia.	Zaliczenie na podstawie aktywności podczas zajęć, kolokwium, ew. prac zaliczeniowych.	Protokół ocen z egzaminu oraz obecności i aktywności na ćwiczeniach, kolokwia lub prace zaliczeniowe
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01 K_02	Wykład i interaktywne zajęcia: dyskusje, prezentacje, gry, ćwiczenia.	Zaliczenie na podstawie aktywności podczas zajęć, kolokwium, ew. prac zaliczeniowych.	Protokół ocen z egzaminu oraz obecności i aktywności na ćwiczeniach, kolokwia lub prace zaliczeniowe

VI. Kryteria oceny – egzamin, oraz szacunkowo – zaliczenie ćwiczeń:

Egzamin testowy:

Bardzo dobra:	91% i więcej
Dobra plus:	81% – 90%
Dobra:	71% – 80%
Dostateczna plus:	61% – 70%
Dostateczna:	51% – 60%
Niedostateczna:	50% i poniżej

Kryteria oceny jakościowe – egzamin pisemny lub ustny:

Bardzo dobra: osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i wykazanie się krytycznym myśleniem
 Dobra plus: osiągnięcie efektów kształcenia z pominięciem niewielu mniej ważnych aspektów
 Dobra: osiągnięcie efektów kształcenia z pominięciem niektórych mniej ważnych aspektów
 Dostateczna plus: osiągnięcie efektów kształcenia z pominięciem niektórych ważnych aspektów
 Dostateczna: osiągnięcie efektów kształcenia z pominięciem wielu ważnych aspektów
 Niedostateczna: brak osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Kryteria oceny jakościowe – zaliczenie ćwiczeń:

Bardzo dobra: osiągnięcie efektów kształcenia obejmujące wszystkie istotne aspekty, $\geq 90\%$
 Dobra plus: osiągnięcie efektów kształcenia z pominięciem niewielu mniej ważnych aspektów, 81 – 90%
 Dobra: osiągnięcie efektów kształcenia z pominięciem niektórych mniej ważnych aspektów, 71 – 80%
 Dostateczna plus: osiągnięcie efektów kształcenia z pominięciem niektórych ważnych aspektów, 61 - 70%
 Dostateczna: osiągnięcie efektów kształcenia z pominięciem wielu ważnych aspektów, 50 - 60%
 Niedostateczna: brak osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, $< 50\%$

Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

I. Literatura

Literatura podstawowa
Oleś, P. K. (2009). Wprowadzenie do psychologii osobowości. Nowe wydanie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
Oleś P., Puchalska-Wasył M., Sobol-Kwapińska M. (red.) (2006/10/12). <i>O osobowości praktycznie wszystko. Ćwiczenia z psychologii osobowości</i> . Warszawa, Lublin: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Wydawnictwo KUL.
Teksty opublikowane na portalu Wydawnictwa Naukowego PWN
Literatura uzupełniająca
Cervone, D., Pervin, L. A. (2011). Osobowość: Teoria i badania (wyd. 10). Kraków: Wydawnictwo UJ.
Gasiul, H. (2006). Psychologia osobowości. Nurty, teorie, koncepcje. Warszawa: Centrum Doradztwa i Informacji Difin.
Hall, C. S., Lindzey, G., Campbell, J. B. (2004). Teorie osobowości. Nowe wydanie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
Oleś, P. K., Drat-Ruszczak, K. (2008). Osobowość. W: J. Strelau, D. Doliński (red.), Psychologia. Podręcznik Akademicki (T. 1., s. 651-764). Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
Pervin, L. A. (2002). Psychologia osobowości. Gdańsk: GWP.
Kofta, M., Doliński, D. (2000). Poznawcze podejście do osobowości. W: J. Strelau (red.), Psychologia: podręcznik akademicki. T. 2. (R. 35, s. 561-600). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Plus podręczniki w języku angielskim:

Carver, C. S., Scheier, M. E. (2008). Perspectives on Personality (wyd. 6.). Boston: Pearson Education, Inc.

Funder, D. (2010). The personality puzzle (5. wyd.). New York: Norton & Co.

Larsen, R. J., Buss, D. M. (2005). Personality Psychology: Domains of Knowledge about Human Nature (wyd. 2.). New York: McGraw-Hill.

McAdams, D. P. (2001). The person: An integrated introduction to personality psychology (wyd. 3). Forth Worth: Hartcourt Brace College Publishers.

Mischel, W., Shoda, Y., Ayduk, O. (2008). Introduction to Personality: Toward an Integrative Science of the Person (wyd. 8.). New York: John Wiley and Sons, Inc.

Monte, C. F., Sollod, R. N. (2003). Beneath the Mask. An Introduction to Theories of Personality (wyd.7). New York: John Wiley and Sons.

Plus literatura do konkretnych zajęć według wskazań prowadzącego